

Področje: Krajska arhitektura
Predmet: Preureditev atrijskega vrta
Leto: 2016

PREDMET SVETOVANJA

Svetovanje na lokaciji glede preureditve atrija velikosti 6 x 8 m pri stanovanjskem objektu. Moteči so nezaželeni pogledi na atrij. Potrebno je zamenjati lopo, dotrajano tlakovano površino in ograjo oz. zid na zahodni strani, izboljšati prst za rasti rastlin ter osvežiti zasaditev.

OPIS SITUACIJE

Atrij je povezan s stanovanjsko hišo, ki je del večstanovanjskega objekta v strnjeni stanovanjski soseki. Na jugu meji na frekventno cesto s pločnikom, na zahodu na sosednjo parcelo z vrtom s sadnim drevjem, na severovzhodu pa meji na sosednje vrtove in sosednjo garažo, ki stoji tik ob naročnikovi lopi. Na vzhodni strani je tudi največji problem glede nezaželenih pogledov in zaradi nujnega dostopa do sosedove garaže in terase na strehi. Atrij je dostopen iz dnevne sobe in glavnega vhoda v stanovanjsko hišo na severni strani. Zasaditev je obrobna, na vzhodni strani sta posajena forzicija in klek, pri terasi je posajeno sadno drevo in na jugu so posajeni kleki, lovrikovec in hibiskus. Pri zahodni meji sta posajena še borovnica in ribez. Bivalna terasa je trenutno dovolj zasenčena z drevesom. Na južni strani je na sosednji parceli zasajen tudi jesen, ki dodatno senči atrij. Teren je raven, nekoliko se zadržuje voda, zato trava težko uspeva. Prst je rodovitna, vendar bi bilo treba izboljšati njeno teksturo in tla zastreti s pokrovnimi rastlinami, saj trava težko uspeva. Zasaditev je treba osvežiti s svežimi in veselimi barvnimi toni, hkrati pa ostaja koncept zastiranja robov z odpornejšimi grmovnicami.

ŽELJE NAROČNIKOV

Naročnik si želi rešiti robove atrija, ki omogočajo nezaželene poglede. Hkrati si želi zasaditi trajnice in trave. Potrebna je zamenjava lope in tako tudi predlog, kakšna bi bila lahko nova lopa in kaj vse je potrebno, da se tla ustrezno pripravijo na poseg. Tlakovana površina naj bi se zmanjšala in tako povečala zelena površina. Prostor za igro naj bi vseboval tudi shranjevalnik za igrače. Zid oz. ograja z bršljanom na zahodni stranici se bo odstranila, zato je potreben predlog za nov zid ali ograjo.

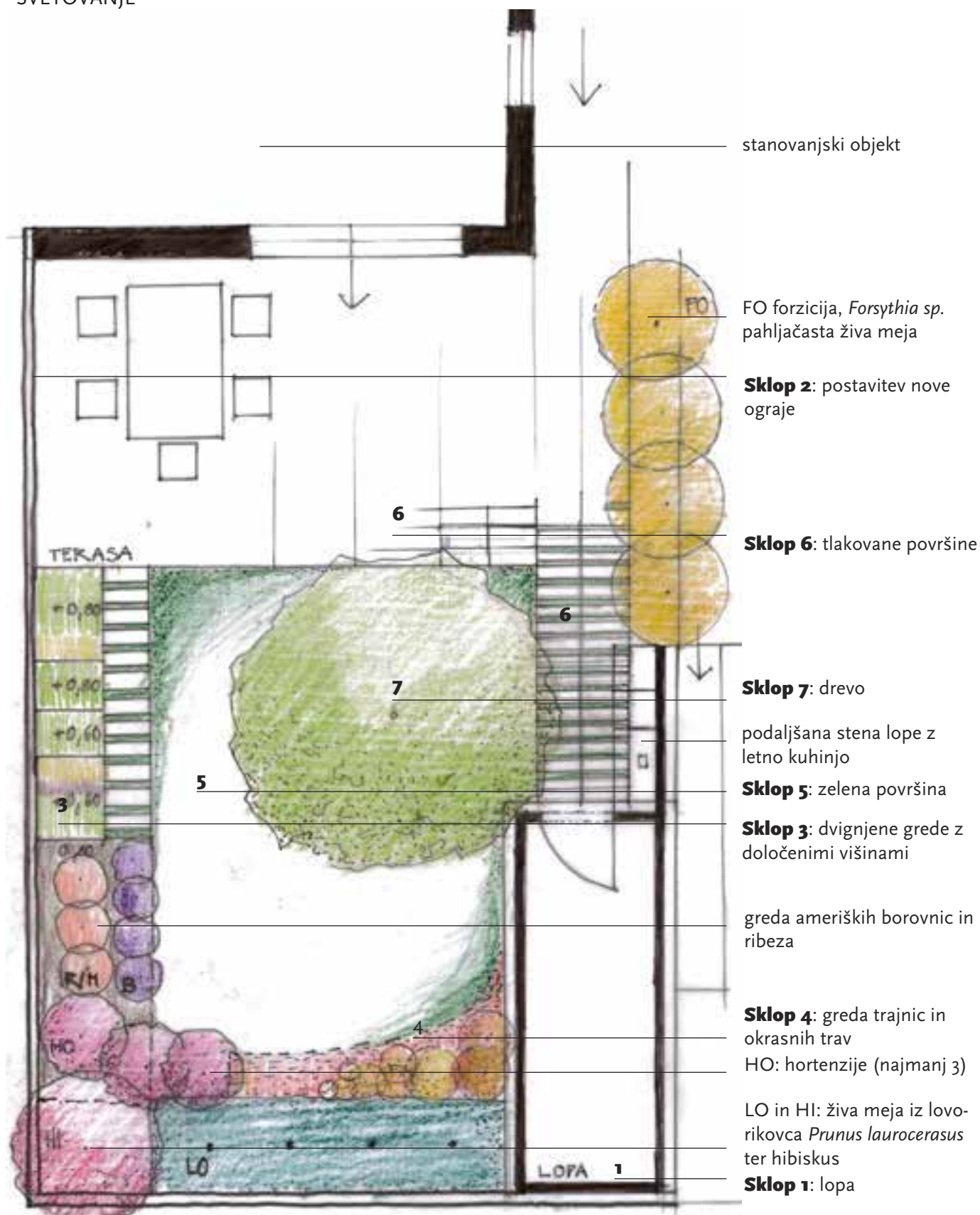
SVETOVANJE IN PREDLOGI

Predlogi s svetovanja so prikazani na naslednji strani. Opisi si sledijo glede na označene sklope na skici.

Sklop 1:

Zaradi neugodne postavitve sosednje garaže je smiselno razmišljati o novi vzdolžni lopi, katere vzhodna stena bi bila podaljšana in poenotena z linijo sosednje garaže. Ob vzhodni steni lope se lahko uredi tudi letna kuhinja z lijakom, žarom ter kuhinjskim pultom. Hkrati se zmanjša širina lope, saj je ta povečana v dolžino. Teren se pripravi z betonsko ploščo z urejenim odtekanjem meteorne vode, postavi se lopa brez poda. Če se postavi lopa s podom in se temelji samo točkovno, betonska plošča ni potrebna. Shranjevalnik za igrače je lahko umeščen ob steno z letno kuhinjo ali pa se ga umesti v lopo.

SVETOVANJE

Sklop 2:

Ob zahodni meji se odstraniti ograja z bršljanom in dotrajani zid. Možnosti za postavitev nove ograje so:

a) Zid višine 30 cm in nanj pripeta kompaktna kovinska panelna mreža z vzdolžnimi letvami širine cca. 10 cm, poenotena v izgledu in materialu z ograjo na južni strani. Lahko bi bile tudi kovinske/plastične plošče, kot je primer na prvi sliki.

b) Masivni zid s poudarjenimi konstrukcijskimi elementi (parapet, stebri) in različnimi polnili ali ometane stene.

Primeri spodaj.

Sklop 3:

Na zahodni meji se vzdolž bivalne terase uredijo dvignjene grede širine največ 60-70 cm in možnosti različnih višin +/- 20 cm. Tako se ustvari funkcionalen in priročen element na sončni legi. Dvignjene grede omogočajo uspešnejše pridelovanje zelenjave, z vmesnimi zasaditvami trajnic/enoletnic pa popestrijo rob atrija.

Te trajnice so lahko: sivka, rožmarin, citronka, poprova meta, melisa, žajbelj in dišavnice. Enoletnice: vrtni ognjič, žametnice, kozmeje, cinije, kapucinke pa so lahko tudi dobri sosedje nekatere zelenjave. Ob lopi na južni strani je priporočljivo narediti tudi kompost in tako z odlaganjem organske snovi iz gredic priskrbeti organska hranila za naslednje rastno obdobje. Dvignjene grede so sestavljene iz drenažnega sloja (veje) ter kompostne zemlje in šote ali vrtno zemlje na vrhu. Ogrodje je leseno (macesen), nebarvano, le les mora biti posušen na pravi temperaturi, da razvije patino, ki ga ščiti pred zunanjimi vplivi. Barva lesa gred in lope naj se sklada z ograjo na hiši oziroma naj bo ravno prav kontrastna v hladnejših tonih.

Sklop 4:

Južna stran ob kovinski ograji se zasadi z živo mejo iz lovorikovca, ki se ga spusti do višine 2,5 m in več za zastiranje pogled. Hibiskus ostane ob zaključku te žive meje. Pred živo mejo se uredi greda trajnic, ki zmehčajo in osvetlijo vrt v kombinaciji okrasnih trav in drugih trajnic v svetlih, rumenih, vijoličnih in rožnatih tonih. Okrasne trave: Perjanka v ozadju *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln', ki ima goste šope in na koncu kosmate repke. Perjanko se za nekaj živahnosti kombinira s šaši, ki dobijo rdeče liste *Carex comans* 'Red', ter pisano vilovino *Sesleria caerulea*. Trave se kombinirajo z ostalimi trajnicami z ameriškimi slamniki, krvomočnicami, kresnicami in z astrami *Achillea millefolium* in *Hypericum sp.* v rumenih tonih. Drobna tekstura se kombinira z bolj grobimi, kot so *Hoste sp.* ali zimzelen *Heuchera sp.*

Sklop 5:

Za pokrovnico, ki bi se razraščala po celotni zeleni površini in med temi ploščami/tlakovci, priporočam *Pratia pedunculata* 'County Park', ki je zimzelena, kompaktna pokrovna rastlina in primerna za senco/polsenco ter zraste od 2 do 4 cm, v širino pa 20-30 cm. Cveti poleti z drobnimi modrimi zvezdicami in ustvari blazinasto preprogo kot nadomestilo za tratno površino. Rastline je mogoče zlahka ločiti spomladi in tako presajati, da se zaraste po celotni površini. Razrašča se zelo hitro, treba pa jo je zamejiti, npr. pri gredi s trajnicami, pri tlakih in lopi; najbolje s kovinsko obrobo, ki sega do 30 cm globoko v zemljo in je skoraj nevidna na površini.

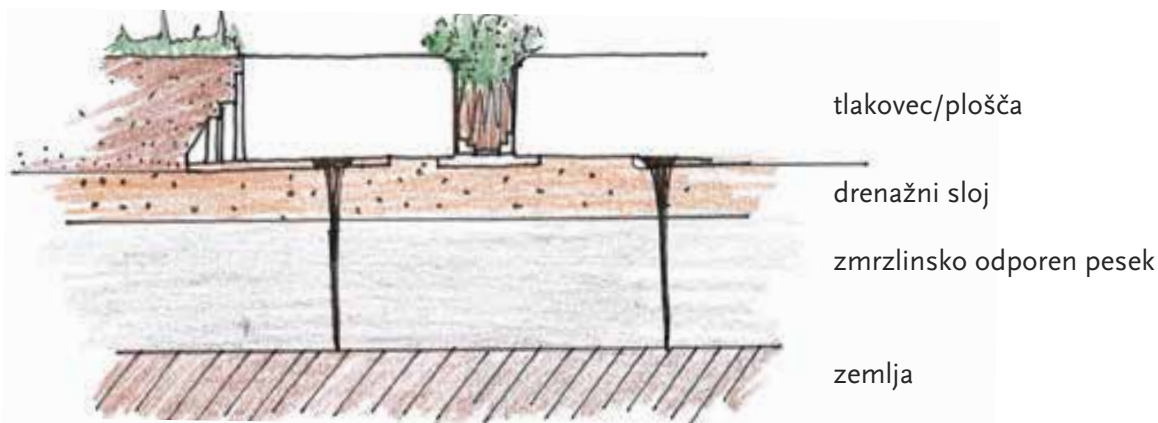

Pred novimi zasaditvami bi bilo treba izboljšati zemljo. Dodamo ji nekaj več peščenega peska za enakomernejše razmerje peska, melja in gline. Z zasaditvijo trajnic in pokrovnice pa se bodo tla zaradi korenin, ki so hkrati drenažni sloj, izboljšala.

Primer zasaditve površine s *Pratio*, zimzeleno pokrovno rastlino.

Sklop 6:

Tlakovana površina je skrčena na površino pri bivalni terasi. Dostop do lope, dvignjenih gred in vhoda v stanovanjski objekt se tlakuje z vmesno zasaditvijo *Pratie*, ki daje bolj naraven videz. Tlakuje se z betonskimi ploščami, površina za tlakovanje se ustrezno pripravi, kot je prikazano v detajlu spodaj.

Plošče, položene na utrjeno površino, z vmesno zasaditvijo *Pratio*.

Sklop 7:

Drevo pri terasi je že ostarelo in prhneče v spodnjem delu debla zaradi zatekanja vode. Te špranje bi lahko zamazali z ilovico ter ostanki vej in mu tako podaljšali življenjsko dobo. Dolgoročno je smiselno razmišljati o zamenjavi drevesa. Drevesa, primerna za ta atrij, so:

a) Japonski javor, *Acer japonicum* 'Acenotifolium' (3-5 m višine), na leto zraste od 25 cm v višino in 25-30 cm v širino.

b) Šmarna hrušica, *Amelanchier lamarckii* (4-6 m v višino), modri plodovi, užitni, prenaša urbane razmere in veter.

c) Okrasne jabolane, *Malus floribunda* (4-6 m v višino, 4-6 m v širino), hitro raste in nima plodov. Sorta 'Golden Hornet' ima plodove, ki so rumeno-zlate barve in ostanejo na jabolani tudi pozimi.

USMERITVE ZA NAPREJ

- izbira/načrtovanje lope ter določitev ograje in tlakovcev
- odstranitev obstoječe ograje, zidu, tlakovcev in lope ter priprava terena za prenovo
- priprava površine pod lopo ter priprava površine za ureditev zidu/ograje na zahodni strani
- ureditev drenaže pri lopi, postavitev lope in ograje/zidu, groba priprava zemljine na zeleno površino ter odstranitev grmovnic in drevnine ali presajanje
- ureditev tlakovane površine in postavitev dvignjenih gred
- fina priprava zelene površine in zasaditev skrbno izbranih grmovnic, dreves in pokrovnih rastlin
- redno vzdrževanje zelenih površin in rastlin ter druga vzdrževalna dela pri tlakovanih in lesenih objektih